2024/2310

10.10.2024.

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJA (ES) 2024/2310

(2024. gada 11. aprīlis)

ar konstatējumiem, kas ir neatņemama daļa no lēmuma par Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centra 2022. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu

EIROPAS PARLAMENTS,

— ņemot vērā lēmumu par Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centra 2022. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu,

— ņemot vērā Reglamenta 100. pantu un V pielikumu,

— ņemot vērā Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas atzinumu,

— ņemot vērā Budžeta kontroles komitejas ziņojumu (A9-0104/2024),

A. tā kā saskaņā ar Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centra ("Centrs") ieņēmumu un izdevumu pārskatu [1] tā 2022. finanšu gada galīgais budžets bija 18 893 136 EUR, t. i., par 0,71 % lielāks nekā 2021. gadā; tā kā Centra budžets galvenokārt (94 % apmērā) tiek finansēts no Savienības budžeta;

B. tā kā Revīzijas palātas ziņojumā par Centra 2022. finanšu gada pārskatiem ("Revīzijas palātas ziņojums") ir norādīts, ka tā ir guvusi pamatotu pārliecību par to, ka Centra gada pārskati ir ticami un ka pakārtotie darījumi ir likumīgi un pareizi,

Budžeta un finanšu pārvaldība

1. ar gandarījumu atzīmē, ka 2022. finanšu gadā veiktās budžeta uzraudzības rezultātā budžeta izpildes līmenis bija 98,78 % par 1,22 % zemāks nekā 2021. gadā); norāda, ka maksājumu apropriāciju izpildes līmenis bija 96,65 %, t. i., nedaudz – par 0,30 % – augstāks nekā 2021. gadā; turklāt ņem vērā, ka no 2021. gada uz 2022. gadu pārnesto maksājumu apropriāciju izpildes līmenis bija 88,98 %;

2. pēc iepazīšanās ar Revīzijas palātas ziņojumu norāda, ka, lai gan Centrs maksāja procentus tikai par vienu maksājuma kavējumu, Centra finanšu un grāmatvedības pārvaldība (uzkrājuma principa grāmatvedība (*ABAC*)) kā novēlotus ir nepamatoti atzīmējusi ievērojamu skaitu maksājumu (107 no 1 595 maksājumiem), jo bija iestatīti nepareizi parametri un/vai ievadīti nepareizi dati par maksājuma termiņu vai tādu dokumentu saņemšanu, kas saistīti ar maksājuma pienākumu; pēc iepazīšanās ar Centra atbildi ņem vērā, ka nekonsekventa novēlotu maksājumu atzīmēšana neietekmēja attiecīgo darbību pareizību; turklāt norāda, ka Centrs ir pieņēmis dažus pasākumus, lai samazinātu minēto nepareizi norādītu kavējumu risku un vēl vairāk nodrošinātu, ka tā *ABAC* sistēma var sniegt skaidru un precīzu priekšstatu par faktiskajiem kavētajiem maksājumiem; aicina Aģentūru turpināt uzraudzīt šo jautājumu un mazināt iespējamos turpmākos reputācijas riskus, kas saistīti ar šo jautājumu;

Sniegums

3. ņem vērā, ka Centra jaunajā snieguma novērtēšanas modelī ir identificēts ierobežots skaits (10) saliktu galveno snieguma rādītāju (GSR), kurus izmanto, lai novērtētu vēlamo iznākumu sasniegšanas efektivitāti un piešķirto resursu izmantošanas efektivitāti, un kurus papildina augstāka līmeņa GSR, kas vērsti uz rezultātiem un ietekmi; norāda, ka attiecībā uz GSR novērtēšanu Centrs noteica 65 gada mērķus, no kuriem 2022. gadā tika sasniegti 57 mērķi (87 %);

4. norāda, ka 2022. gada darba programmā Centrs sasniedza 152 no 188 iznākumiem/rezultātiem (81 %), daļēji sasniedza 12 % (t. i., 23 tiešos iznākumus/rezultātus, kas aizkavējās un 2022. gada beigās vēl nebija īstenoti), savukārt 12 rezultāti (6 %) netika īstenoti un divi rezultāti nebija piemērojami; ņem vērā Centra viedokli attiecībā uz to, ka lielākoties 2022. gadā darbību izpilde kavējās vai tās tika atceltas resursu trūkuma dēļ; turklāt norāda, ka saistībā ar nepieciešamību īstenot Centra jaunās pilnvaras (kuras paredzēts piemērot no 2024. gada) 2022. gadā sākās sagatavošanās darbi, kas ietvēra galvenos resursus un prasīja dažas korekcijas, un tās ir dažas no tā iepriekš plānotajām darbībām;

[1] OV C 141, 29.3.2022., 33. lpp.

5. pieņem zināšanai Centra centienus un progresu, kas panākts trijās darba jomās (veselība, drošība un uzņēmējdarbības virzītājspēki); jo īpaši norāda uz to, ka 2022. gadā tika publicēts jaunais Eiropas ziņojums par narkotikām (*EDR*), kurā sniegts jaunākais pārskats par situāciju narkotiku jomā Eiropā līdz 2022. gadam, ir izveidota e-mācību platforma *PLATO*, kurā izvietota Eiropas profilakses programma, kas paredzēta, lai apmācītu speciālistus, kuri iesaistīti profilakses lēmumu, viedokļu un politikas veidošanā Eiropā, ir publicētas septiņas īsas vadlīnijas, kas aptver atbildes pasākumus uz narkotiku lietošanu izklaides vietās, vietējās kopienās, skolās un cietumos, kā arī reaģējot uz ģimeņu un bezpajumtnieku vajadzībām, un publicēti trīs informatīvi materiāli, kuros uzmanība pievērsta uzraudzītas narkotiku lietošanas telpām, narkotiku veida noteikšanai un e-veselības intervencei;

6. ar gandarījumu ņem vērā to, ka 2022. gadā Centrs publicēja jaunu, ar jauktām metodēm ātri nosakāmu tendenču indikatora pētījumu, lai novērtētu sākotnējos pakalpojumus, kas tika sniegti, reaģējot uz to Ukrainas iedzīvotāju vajadzībām, kuri bija pārvietoti uz kaimiņvalstīm Savienībā; atzinīgi vērtē to, ka Centrs sadarbojas ar Eiropolu, gatavojot ceturto kopīgo izdevumu "ES narkotiku tirgi: padziļināta analīze", kurā konstatējumi ir izklāstīti vairākos moduļos, katrā modulī aplūkojot konkrētas narkotiskās vielas tirgu, un kurš aptver tendences piegādes ķēdē no ražošanas un nelikumīgas tirdzniecības līdz izplatīšanai un lietošanai; šajā sakarībā atzinīgi vērtē to, ka 2022. gadā tika publiskoti pirmie divi moduļi par kokaīnu un metamfetamīnu;

7. norāda, ka 2022. gadā Centrs turpināja īstenot Eiropas Savienības agrīnās brīdināšanas sistēmu (ABS) sadarbībā ar saviem partneriem; šajā pašā kontekstā norāda, ka 2022. gadā ABS pirmo reizi tika oficiāli paziņots par 41 jaunu psihoaktīvu vielu (*NPS*); turklāt norāda, ka divas *NPS* (3-hlormetkatinons (3-CMC) un 3-metilmetkatinons (3-MMC)), kuru risku Centrs bija novērtējis 2021. gadā, ar Komisijas deleģēto direktīvu 2022. gadā tika atzītas par narkotisku vielu saskaņā ar narkotiskās vielas definīciju;

8. atzinīgi vērtē Centra dalību ar narkomānijas apkarošanu saistītos apmācības pasākumos un spēju veidošanā, kuros tas savas zināšanas nodeva teju 950 speciālistiem, kuri strādā narkomānijas apkarošanas jomā, tostarp tiesībaizsardzības speciālistiem un politikas veidotājiem; turklāt norāda, ka septiņos tīmekļsemināros, kurus Centrs organizēja 2022. gadā, piedalījās aptuveni 1 200 narkotiku jomas speciālistu no visas pasaules; atzinīgi vērtē to, ka Centrs kopā ar partneriem organizēja ceturto Eiropas konferenci *Lisbon Addictions 2022* par atkarību izraisošu uzvedību un atkarībām, kas visaptverošā temata "Atkarības pasaulē" satvarā pulcēja rekordlielu dalībnieku skaitu – 1 757 dalībnieki no 84 valstīm;

9. atzinīgi vērtē Centra neatlaidīgos centienus uzsvērt narkotiku lietošanas sociālos aspektus un sociālo ietekmi, veicināt sociālās reintegrācijas politiku narkotiku lietotājiem un risināt narkotiku jautājumu no daudzdisciplīnu perspektīvas; uzskata, ka ir svarīgi arī turpmāk palielināt informētību par profilakses un inovatīvas uz psihoemocionālo veselību balstītas pieejas nozīmi narkotiku apkarošanas politikā;

10. atzinīgi vērtē Centra panākto progresu saistībā ar publikāciju *EU Drug Markets: In-depth analysis* ("ES narkotiku tirgi: padziļināta analīze"), kas sagatavota sadarbībā ar Eiropolu un ietver moduļus par konkrētām narkotikām, kuri publicēti 2022. gadā un kurus plānots publicēt 2023. gadā; atzinīgi vērtē 2022. gadā veikto darbu pie pamatdatu par piegādēm kvalitātes un pieejamības uzlabošanas sadarbībā ar *Reitox* valstu kontaktpunktiem un Eiropolu; atzinīgi vērtē visu Centra uzdevumu īstenošanu saskaņā ar daudznozaru platformas pret noziedzības draudiem operatīvajiem rīcības plāniem attiecībā uz marihuānu, kokaīnu un heroīnu; atgādina, ka nelegāla narkotiku tirdzniecība ir atzīta par vienu no galvenajiem peļņas avotiem un līdzekli cilvēku iesaistīšanai organizētajā noziedzībā un terorismā, un uzsver Centra ieguldījumu drošākā Eiropā;

11. atzinīgi vērtē Centra un Eiropas kaimiņattiecību politikas partnervalstu pašreizējo sadarbību reģionālā līmenī, izmantojot *EU4MD* tehniskās palīdzības projektu, kā arī divpusējā projekta ar Gruziju (*EMCDDA4GE*) pašreizējo īstenošanu; atzinīgi vērtē oficiālās partnerības izveidi sadarbības programmā starp Latīņamerikas, Karību jūras reģiona un Eiropas Savienības valstīm narkotiku apkarošanas politikas jomā;

Efektivitāte un ieguvumi

12. atzinīgi vērtē Centra apņemšanos pastāvīgi uzlabot savu darbību efektivitāti un lietderību un maksimāli izmantot resursus, speciālās zināšanas un zinātību, lai galu galā veicinātu drošāku un veselīgāku Eiropu, jo īpaši izmantojot sadarbības nolīgumus ar aģentūrām tieslietu un iekšlietu, un veselības jomā; pieņem zināšanai pasākumus, ko Centrs ir veicis, lai samazinātu telpu ekspluatācijas izmaksas, piemēram, saules ēnojuma izmantošanu stiklotajās zonās un logu aprīkošanu ar klimata kontroles slēdžiem; turklāt norāda uz vienošanos ar Eiropas Jūras drošības aģentūru par kopīgu telpu (ēdnīcas, pazemes stāvvietu un konferenču telpu) izmantošanu kompleksā, kurā atrodas to galvenā mītne, un abu aģentūru sadarbību attiecībā uz kopīgu pakalpojumu (piemēram, drošības, uzkopšanas, ēdināšanas pakalpojumu) kopīgu iepirkumu un kopīgu mācību pasākumu organizēšanu abu aģentūru darbiniekiem kopīgu interešu jautājumos;

13. ar gandarījumu norāda, ka Centram ir stratēģisks plāns (Vides stratēģija 2021.–2025. gadam) kļūt oglekļneitrālam, un ka tas savā gada darbības pārskatā ir iekļāvis rādītājus attiecībā uz Centra vidisko sniegumu un CO_2 pēdu, un kopš 2014. gada ikgadējie rezultāti pastāvīgi uzlabojas; atzinīgi vērtē Centra direktora 2022. gadā pieņemto lēmumu iegūt *EMAS* sertifikātu, kura procesu bija paredzēts pabeigt 2023. gadā;

14. norāda, ka 2022. gadā Centrs īstenoja vairākus projektus, kuru mērķis bija uzlabot vidisko sniegumu, uzlabojot elektroenerģijas patēriņu, uzstādot saules enerģijas elementus uz ēkas jumta, kā arī ierīkojot elektroautomobiļu koplietošanas stacijas, lai Centra transportlīdzekļu parku aizstātu ar elektriskajiem vai hibrīda transportlīdzekļiem;

Personāla politika

15. ņem vērā, ka 2022. gada 31. decembrī bija aizpildīti 97 % no štatu sarakstā paredzētajām amata vietām un darbā bija pieņemti seši ierēdņi un 68 pagaidu darbinieki no Savienības budžetā apstiprinātajām septiņām ierēdņa un 69 pagaidu darbinieku vietām (2022. gadā bija apstiprinātas 76 vietas – tikpat, cik 2021. gadā); ņem vērā, ka 2022. gadā Centrā strādāja arī 27 līgumdarbinieki; atzinīgi vērtē Centra 2022. gada personālresursu pārbaudi un resursu efektīvu un lietderīgu piešķiršanu, proti, 72,44 % Centra darbinieku ir norīkoti pamatdarbību veikšanai, 18,20 % – administratīvajam atbalstam un koordinācijai un 9,35 % – neitrālām operācijām; atzinīgi vērtē Centra personāla zemo mainības līmeni (2,9 %) 2022. gadā;

16. ņem vērā, ka saskaņā ar Centra sniegto informāciju tā augstākā līmeņa vadībā ir divas sievietes (22 %) un septiņi vīrieši (78 %), savukārt tā valdē ir 20 sievietes (37 %) un 34 vīrieši (63 %); ņem vērā, ka kopumā darbinieku vidū ir 36 vīrieši (38 %) un 58 sievietes (62 %); atgādina, ka ir svarīgi nodrošināt dzimumu līdzsvaru, un aicina Centru ņemt vērā šo aspektu, nākotnē pieņemot darbā darbiniekus un ieceļot amatā augstākā līmeņa vadītājus; aicina Komisiju un dalībvalstis ņemt vērā to, cik svarīgi ir nodrošināt dzimumu līdzsvaru, kad tās izvirza savus kandidātus Centra valdes locekļu amatam;

17. pēc iepazīšanās ar Centra ziņojumu pieņem zināšanai pasākumus, kas veikti saistībā ar Centra 2021. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu (turpmāk "Centra ziņojums"), lai uzlabotu dzimumu līdzsvaru Centrā; konstatē, ka šādi pasākumi tika veikti saistībā ar Centra darbā pieņemšanas procedūrām un informācijas izplatīšanu dalībvalstīs par Centra īstenoto personāla atlases procesu; uzteic Centra valdes priekšsēdētāju par vēršanos pie attiecīgo dalībvalstu, Norvēģijas un Turcijas iestādēm saistībā ar dzimumu līdzsvara nodrošināšanu, ieceļot centra valdes locekļus; turklāt pēc iepazīšanās ar Centra ziņojumu attiecībā uz konstatējumu par *SYSPER* neizmantošanu ņem vērā, ka Centrs ir izstrādājis un ieviesis pats savus informācijas un komunikācijas tehnoloģiju rīkus cilvēkresursu digitālai pārvaldībai;

18. atgādina par konstatējumu, kas iekļauts Revīzijas palātas 2018. gada ziņojumā par Savienības aģentūrām, attiecībā uz pagaidu darba aģentūras darbinieku pieņemšanu darbā saskaņā ar pamatlīgumu, neņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2008/104/EK ([2]) un Portugāles darba tiesībās noteiktās prasības; pēc iepazīšanās ar Revīzijas palātas ziņojumu norāda, ka konstatētais jautājums ir atrisināts, savukārt attiecīgā pamatlīguma termiņš beidzās 2022. gada martā un pēdējais maksājums par pagaidu darbiniekiem tika veikts 2022. gada janvārī;

Iepirkums

19. pēc iepazīšanās ar Revīzijas palātas ziņojumu norāda, ka summa (75 000 EUR), kas atbilst 2022. gadā noslēgtajam līgumam, netika pilnībā segta ar attiecīgām budžeta saistībām un tā rezultātā radās 8 000 EUR liels deficīts; norāda, ka 2021. gadā līdzīga situācija radās saistībā ar tāda paša veida līgumu un abos gadījumos Centrs saskaņā ar Revīzijas palātas ziņojumu neievēroja Centra finanšu noteikumu 10. panta 3. punktā un 73. panta 2. punktā paredzētās prasības; tomēr pēc iepazīšanās ar Centra atbildi konstatē, ka līguma izmaksas tika sadalītas saskaņā ar nolīgumiem, kas noslēgti ar divām citām struktūrām, kuras izmanto Centra telpas Lisabonā; šajā sakarībā konstatē, ka Centram bija jāsedz tikai daļa no līguma kopējām izmaksām/izdevumiem, kuru pamatā bija attiecīgās budžeta saistības, savukārt atlikušās izmaksas bija atkarīgas no grāmatvedības operāciju kompensēšanas/klīringa, jo šīs izmaksas sedza abas pārējās struktūras;

Pārredzamība un interešu konfliktu novēršana un pārvaldība

20. pieņem zināšanai pašreizējos Centra pasākumus un īstenotos centienus, kas tiek veikti, lai nodrošinātu pārredzamību, interešu konfliktu novēršanu un pārvaldību un trauksmes cēlēju aizsardzību; ņem vērā, ka 2022. gadā netika ziņots par interešu konfliktiem un trauksmes celšanu, šajās jomās netika veiktas izmeklēšanas un nebija neviena ar interešu konfliktu vai trauksmes celšanu saistīta gadījuma, kas būtu jāpabeidz; ņem vērā, ka Centrs publiskoja augstākās vadības darbinieku, valdes locekļu un ārējo ekspertu – Centra zinātniskās komitejas locekļu – interešu deklarācijas un CV savā tīmekļa vietnē; atgādina, ka attiecībā uz valdes locekļiem Centra tīmekļa vietnē ir pieejams tikai kopsavilkums par viņu pašreizējo profesionālo darbību; pieņem zināšanai Centra apņemšanos līdz 2023. gada beigām pievērsties tam, lai izvērtētu, vai publicētajos CV ir iespējams iekļaut arī minēto locekļu iepriekšējo profesionālo darbību;

([2]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/104/EK (2008. gada 19. novembris) par pagaidu darba aģentūrām (OV L 327, 5.12.2008., 9. lpp.).

21. ņem vērā, ka Centrs 2022. gadā netikās ar lobistiem; turklāt ņem vērā, ka Centrs, pamatojoties uz vadlīnijām un ieteikumiem, ko Komisija un Eiropas Ombuds izstrādājuši šajā jomā, pieņēma rīcības kodeksu un praktiskus ieteikumus / vadlīnijas iespējamai darbinieku sadarbībai ar interešu pārstāvjiem; turklāt ņem vērā, ka gadījumā, ja šādas sanāksmes notiek, minētajās vadlīnijās ir ieteikts šo sanāksmi reģistrēt un publiskot; aicina Centru ievērot šīs vadlīnijas un nekavējoties publiskot informāciju par šādām sanāksmēm;

Iekšējā kontrole

22. norāda, ka 2022. gadā Iekšējās revīzijas dienests (*IAS*) veica divas Centra revīzijas, proti, par starptautisko sadarbību un par partnerģenerāldirektorātu un citu ieinteresēto personu, kā arī Savienības decentralizēto aģentūru pārvaldības sistēmas koordinācijas un darba kārtības atbilstību; norāda, ka 2022. gada beigās revīzijas rezultāti abiem revīzijas projektiem joprojām nebija pieejami, un šajā brīdī nebija neizpildītu kritiski svarīgu risku vai *IAS* ieteikumu, izņemot vienu neizpildītu ieteikumu par iekšējo komunikāciju, kas izriet no 2021. gadā veiktās cilvēkresursu pārvaldības un ētikas revīzijas;

23. atzinīgi vērtē Centra iekšējās kontroles sistēmu efektivitātes 2022. gada novērtējuma rezultātu, proti, to, ka visi komponenti ir klātesoši un darbojas; norāda, ka novērtējumā tika noteikti pieci iekšējās kontroles sistēmas principi, kuros var būt nepieciešami daži uzlabojumi attiecībā uz kontroles vidi, kontroles darbībām un informāciju un komunikāciju; turklāt norāda, ka 2022. gadā tika veikts visaptverošs riska apzināšanas un novērtēšanas pasākums, kura mērķis bija uzlabot riska pārvaldību Centrā, un identificētie riski ir saistīti ar Centra jaunajām pilnvarām un tā jauno uzņēmējdarbības modeli; aicina Centru novērst visus trūkumus, kas konstatēti dažādos 2022. gadā veiktajos novērtējumos;

24. norāda, ka Centrs 2021. gadā pieņēma pārskatītu krāpšanas apkarošanas stratēģiju ar trim stratēģiskajiem mērķiem un rīcības plānu īstenošanai 2022. gadā, kas līdz gada beigām lielā mērā tika īstenots, un tikai viena no 12 darbībām vēl nebija pabeigta;

Citi komentāri

25. atzinīgi vērtē Centra centienus komunikācijas jomā, kas bija vērsti uz to, lai nodrošinātu augstas kvalitātes publikāciju sagatavošanu, proti, 2022. gadā tika sagatavotas 66 zinātniskas un institucionālas publikācijas un 16 grāmatu nodaļas un zinātniski raksti, kuru autors vai līdzautors ir bijis Centrs un kuri publicēti prestižos žurnālos;

26. atzinīgi vērtē to, ka 2022. gadā visos komunikācijas kanālos ir ievērojami palielinājusies Centra auditorija; šajā sakarībā norāda, ka Centra tīmekļa vietnei bija aptuveni 2,6 miljoni unikālu apmeklētāju, kas ir rekordliels skaits (pieaugums par gandrīz 50 % salīdzinājumā ar 2021. gadu), 1,6 miljoni videomateriālu skatījumu (par 15 % vairāk nekā 2021. gadā) un palielinājies sekotāju skaits divos galvenajos sociālo mediju kanālos – *LinkedIn* (+ 57 %) un *Instagram* (+ 37 %);

27. aicina Centru koncentrēties uz tā veiktās pētniecības rezultātu izplatīšanu plašai sabiedrībai un uzrunāt sabiedrību ar sociālo mediju un citu mediju starpniecību; šajā sakarībā atzinīgi vērtē Centra sagatavoto ziņojumu pieejamību lietotājiem;

28. atzinīgi vērtē resursu lapu *EMCDDA 4 Ukraine*, kas izveidota profesionāļiem, kuri strādā narkotiku jomā Eiropā, sniedzot atbalstu no Ukrainas pārvietotajām personām;

29. attiecībā uz pārējiem horizontāla rakstura konstatējumiem, kas pievienoti lēmumam par budžeta izpildes apstiprināšanu, atsaucas uz 2024. gada 11. aprīļa rezolūciju ([3]) par aģentūru sniegumu, finanšu pārvaldību un kontroli.

([3]) Pieņemtie teksti, P9_TA(2024)0280.